

KNIVES AND TOOLS

KATO Group BV
Laan van Westenenk 8
7336AZ Apeldoorn
info@katogroup.eu

De Minister van Justitie en Veiligheid
Mevrouw D. Yeşilgöz-Zegerius
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

30-01-2023

Geachte mevrouw Yeşilgöz,

Vanuit Knivesandtools (KATO Group BV) reageren wij hierbij op de internetconsultatie aangaande het voorstel de Wet Wapens en Munitie aan te passen op het gebied van de verkoop en het dragen van messen.

De problematiek rondom het dragen en het gebruiken van steekwapens door jongeren moet worden aangepakt. Daarover is iedereen die reageert op de consultatie het eens. Echter, het wetsvoorstel om de WWM aan te passen gaat het probleem niet oplossen. Het wetsvoorstel heeft vooral gevolgen voor alle burgers en voor de verkopende bedrijven. Vanuit onze expertise als internationale verkoper van keuken- en outdoormessen hebben wij het voorstel beoordeeld. Ondanks dat wij voornamelijk knelpunten naar voren brengen, werken wij graag mee aan de totstandkoming van een goede en werkbare aanpak.

Achtergrond Knivesandtools

Knivesandtools (1999) is met 12 Europese webshops een van de grote retailers van keuken- en outdoormessen. In ons assortiment voeren wij 3.000 keukenmessen, 8.900 outdoormessen en 300 bijlen. Wij versturen jaarlijks 500.000 pakketten door heel Europa. Onze klanten zijn (hobby) koks, outdoor liefhebbers, messen verzamelaars, professionals en vele andere klanten die messen op de juiste wijze gebruiken. In het kader van het Actieplan Wapens en jongeren, hebben wij samen met andere retailers en brancheorganisaties afspraken gemaakt over de verkoop aan jongeren. Wij hebben deze plannen op 10-11-2021 aan minister Dekker, minister Grapperhaus en een aantal burgemeesters gepresenteerd.

Eerste conclusie

Het voorstel biedt geen extra oplossing voor de jongeren die bewust een mes verkeerd willen gebruiken. De WWM voorziet hier ook al in (1). Ondanks de strenge regels blijft het voor jongeren nog steeds kinderlijk eenvoudig om een mes te kopen (2). Het wetsvoorstel zorgt wel voor veel nieuwe regels en het raakt een grote groep burgers waar het voorstel eigenlijk niet voor bedoeld is (3). Ook voor ondernemers brengt het wetsvoorstel grote regeldruk (4) en hoge kosten (5) met zich mee. Daarnaast veroorzaakt het voorstel een slechte concurrentiepositie voor Nederlandse retailers en het houdt onvoldoende rekening met de vele internationale retailers die in Nederland leveren (6). Er zijn nog veel onduidelijkheden in dit voorstel en daarmee vraagstukken die beantwoord moeten worden alvorens er nieuwe wetgeving komt.

1) Wetsvoorstel biedt geen extra oplossing

De reden waarom jongeren zich bewapenen wordt door dit wetsvoorstel niet weggenomen. En het biedt ook geen extra handvatten voor de politie bij controles. Voor mensen die de intentie hebben om met een (scherp) voorwerp een ander te verwonden is er binnen de huidige wetgeving al genoeg ruimte om ze aan te houden, op te pakken en hun voorwerpen af te nemen. Zelfs als die voorwerpen oorspronkelijk helemaal niet bedoeld zijn om iemand mee te verwonden of op een goedgekeurde lijst staan. In WWM (artikel 2 cat4 sub 7) staat dat elk voorwerp als wapen kan worden aangewezen als de aard of omstandigheid waarin dit wordt aangetroffen daartoe aanleiding geeft. Ook staat er een verbod in WWM artikel 26 lid 5 waarin het personen onder 18 wordt verboden een wapen van de categorie 4 te dragen. Om het nu voorgestelde te

handhaven is er veel extra inspanning nodig van controlerende instanties. Vooral voor de controle van alle burgers en de bedrijven die keuken- en outdoor messen verkopen. De vraag kan dus gesteld worden of er niet heel veel aandacht van handhavers naar de verkeerde doelgroep gaat.

2) Het blijft kinderlijk eenvoudig om aan een mes te komen

Ook met een wetswijziging blijft het voor jongeren eenvoudig om een mes op AliExpress te kopen of simpelweg elders in Europa te bestellen. Het is voor de douane onmogelijk om ieder pakket dat Nederland binnenkomt te controleren en na te gaan of er een leeftijdscheck is gedaan of aan de deur nog wordt uitgevoerd. Op de pakketten uit andere Europese landen is helemaal geen controle mogelijk, die gaan niet langs de douane. Er zijn wereldwijd duizenden online aanbieders van zak- en keukenmessen.

Daarnaast voorziet dit wetsvoorstel enkel in een verbod op commerciële verkrijging. Het is dus gewoon mogelijk dat een 20-jarige een mes koopt en aan een 17-jarige geeft. Ook over de handel tussen consumenten op Marktplaats wordt niets weergegeven, laat staan dat het te controleren is. Kortom het wetsvoorstel biedt geen sluitende oplossing voor de verkrijging van messen. En het wordt ogenschijnlijk ondoenlijk om deze wet te handhaven voor buitenlandse aanbieders.

3) Nieuwe regels voor iedere burger

Het wetsvoorstel confronteert alle burgers met nieuwe moeilijke regels. Daaronder zijn veel mensen die graag een zakmes of gereedschap kopen en dragen zonder daar kwade bedoelingen mee te hebben. Deze mensen moeten straks kunnen aantonen waarom ze een mes bij zich dragen. Wat een geldige reden is en hoe dit moet worden aangetoond is niet duidelijk omschreven. Dit gaat zorgen voor veel vragen bij burgers en professionals die met regelmaat een mes bij zich hebben.

Het dragen van een mes wordt gedefinieerd als “bij zich hebben, anders dan voor vervoer”. Van vervoer is sprake als het in een deugdelijke foedraal of verpakking zit. Dit biedt veel ruimte voor interpretatie. Er moet duidelijk worden gesteld aan welke eisen een foedraal moet voldoen.

De oorspronkelijke doelstelling van het voorgestelde richtte zich op een beperkte groep: jongeren onder 18 jaar die een probleem vormen door het misbruik van messen. Echter de huidige uitwerking heeft gevolgen voor een groot deel van de samenleving die hier niets mee te maken heeft: de 17,5 miljoen overige Nederlanders. Om draagvlak voor de nieuwe regels te krijgen moet er een goede onderbouwing komen.

4) Regeldruk door complexe lijsten voor retailers

Tijdens eerdere gesprekken met InRetail, Brancheorganisaties en het Ministerie van Justitie & Veiligheid is geconcludeerd dat het erg lastig is om een definitie op de ‘probleemmessen’ te plakken. Het voorstel gaat desondanks uit van een lijst met producten die wél verkocht mogen worden zonder ID-verificatie. De vraag is of dat een werkbare lijst wordt. Er zijn zoveel gereedschappen, bijlen, keukenmessen, outdoor messen en andere producten die als steekwapen door kunnen. Er is nog niets duidelijk over de classificering.

Het introduceren van nieuwe producttypes wordt ook een complex proces. Iedere nieuwe scherpe keukentool moet eerst op de lijst komen voordat het zonder ID-verificatie verkocht kan worden. Eerdere ervaringen leren dat lijsten nooit up-to-date zijn en zelden tijdig geactualiseerd worden. Het voorstel gaat niet in op dit proces en vermeldt niet door wie dit wordt uitgevoerd en wordt bijgehouden.

5) Hoge kosten per transactie

Iedere retailer in Nederland moet een leeftijdsverificatiesysteem invoeren voor de verkoop van messen. Voor retailers met personeel, grootwinkelbedrijven en webshops komt er een hele zware last te liggen op de nauwkeurige uitvoering van deze checks. Te beginnen bij het bepalen welke producten een ID check moeten krijgen (een hakbijl niet en een barbecue spies wel?), gevolgd door de invoering van waterdichte kassacontrolesystemen.

Voor online retailers wordt het nog complexer en kostbaarder. Het invoeren van een identificatiesysteem brengt hoge (IT) ontwikkelingskosten met zich mee. Er bestaat nog geen sluitend betaalsysteem met een

18+ controle. De systemen (iDIN) die er nu zijn kosten € 0,30 tot € 0,60 per transactie. En zijn niet voor iedere bank beschikbaar. Andere opties zoals het uitwisselen van ID-bewijzen zijn daarbij bemoeilijkt door AVG-eisen en moeten dus door een externe gespecialiseerde partij worden gedaan. Dit brengt ook extra licentie- en transactiekosten met zich mee. De bezorgopties nemen sterk af doordat een extra (kostbare) controle aan de deur moet worden uitgevoerd. Een 18+ controle aan de deur kost bij PostNL € 1,66 extra per pakket. Totale kosten per transactie zijn daardoor minimaal € 1,96 extra. Nog los van duurdere licenties en implementatiekosten om dit mogelijk te maken.

Retailers kunnen strenge controles verwachten en boetes zijn al aangekondigd. Daarom is het belangrijk om de stappen duidelijk te maken die een partij moet nemen om aan de regels te voldoen. En er moet worden aangegeven wanneer voldoende inspanning is geleverd door de verkoper. Het simpelweg stellen dat de verkoper moet controleren of de koper 18+ is, is met de huidige controlemiddelen niet duidelijk.

6) Oneerlijke concurrentie buitenlandse aanbieders

Door hogere verzendkosten en door de drempel van leeftijdsverificatie wordt het minder interessant om keuken- en outdoor messen bij een Nederlandse retailer te kopen. Niet enkel voor jongeren, maar voor iedere Nederlander wordt het dus aantrekkelijker om over de grens hun messen en gereedschap aan te schaffen. Dat zet ons als Nederlandse retailers voor de binnenlandse consument op een slechte concurrentiepositie, zolang hier geen Europese afspraken over worden gemaakt.

De groep kwaadwillende jongeren die heel bewust een mes wil kopen, heeft daar straks nog genoeg internationale opties voor. Een van de zaken die onbeantwoord blijft in het voorstel, is hoe de douane dit gaat controleren en hoe er naar buitenlandse leveranciers gehandhaafd gaat worden.

Vele malen is de gelijkenis met drank- en sigarettenverkoop getrokken. Dit is echter onvergelijkbaar. De verkoop van deze producten is gereguleerd door slijtvergunningen. Een verkoper weet dus precies wat wel en niet is toegestaan en kan enkel verkopen met een vergunning. Daarnaast wordt er gewerkt met accijns. Door de accijns is de internationale handel, ook de online handel tussen Europese landen, veel meer gereguleerd en gecontroleerd. Dit is dus niet vergelijkbaar met bijvoorbeeld messen die door ieder bedrijf nationaal en internationaal kunnen worden verkocht.

Conclusie

Retailers zijn absoluut bereid om te helpen bij het probleem met jongeren en wapens. Een wet moet duidelijkheid geven hoe bedrijven en de samenleving daar mee om moeten gaan. Dit wetsvoorstel richt zich minder op de aanpak van de problematiek (waarom steken jongeren onder 18 elkaar en lopen zij gewapend rond), maar juist op het dragen en de verkrijgbaarheid van messen. Resultaat is dat burgers en ondernemers streng gecontroleerd gaan worden, in plaats van de jongeren. Daarnaast heeft het voorstel grote gevolgen voor de concurrentiepositie van Nederlandse verkopers. En voor de Politie en Douane, die zware controletaken krijgen. Terwijl kwaadwillende jongeren nog steeds eenvoudig aan messen kunnen komen. Het sociale aspect en de motiverende redenen van die jongeren moet veel meer aandacht krijgen.

Het voorstel loopt dwars door een bredere beweging om wetgeving eenvoudiger, beter begrijpelijk en beter handhaafbaar te maken. Het beste bewijs daarvan is het rapport van de Commissie-WWM o.l.v. Chris van Dam dat op 20 december jl. aan de Minister van Justitie & Veiligheid is gepresenteerd.

Wij adviseren het Ministerie van Justitie & Veiligheid om het voorstel te herzien. Het is nog veel te vaag omschreven, bevat vele niet sluitende onderdelen en gaat het probleem niet oplossen. In onze reactie hebben we enkele knelpunten benoemd en onderbouwd. Wij blijven wel graag betrokken bij het zoeken naar oplossingen om de problemen met jongeren en wapens op te lossen.